Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NAM THỨ MƯỜI BỐN – SỐ THỨ 2690

NGÀY THỨ SÁU 19 MARS 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 4882

HANOI	Một tháng	Ba tháng	Sáu tháng	Một năm
Các tỉnh có nhà dây thép đi phát	1$50	4$00	7$80	15$00
Các tỉnh không có nhà dây thép đi phát	1$50	4$00	7$80	15$00
Các tỉnh có nhà dây thép đi phát	1$75	4$50	8$60	16$00
Các tỉnh không có nhà dây thép đi phát	1$75	4$50	8$60	16$00
Ngoại quốc	2$00	5$00	9$60	18$00
Các làng và Các công-sở	»	8$00	8$00	9$00	»
Sáu tháng	3$00	3$50	3$20	3$30	6$00
Ba tháng	1$50	1$75	1$60	1$65	3$00
Một tháng	0$50	0$60	0$55	0$60	1$00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Réceptions à raison de 0 $ 06 au centimètre de hauteur, sur 0 $ 05 de large
Une seule insertion . . . . . 0 $ 06 le cm
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . . 0 $ 05 le cm
Réclame dans la 1re page . . . . 2 la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 50 le cm
On traite à forfait pour les contrats an.

Mấy lời mách bảo những nhà có con em du-học ở Pháp

II

Đã đành rằng sự giáo-dục của người Nam bây giờ, cốt theo cái học-thuật của Thái-tây, hấp thụ lấy cái văn-hóa mới, để rèn đúc lấy nhân-tài thích dụng ở đời này; nhưng cái lễ tục cũ, văn-hóa cũ, đã xếp đặt cho trong nước mình có trật-tự, có ân-ái, cho người mình được hưởng cái phúc yên vui đầm thắm, mà sinh trưởng đoàn-tụ với nhau được đến bao nhiêu năm, có phải là chỗi của rẻ rách cả, mà ta nên quăng bỏ đi đâu. Những người du-học sớm quá, tuổi còn non quá; chưa rèn tập được cái lễ tục của nước mình, chưa dầm thấm được cái văn-hóa của nước mình, lại vì cái thì giờ ở bên Pháp lâu quá (ti học sớm như thế, thì rất chóng cũng phải ở bên Pháp đến mười năm thì nghiệp học mới thành) cái phong-tục và cái tập-quán của Thái-tây, tập-nhiễm quá sâu đi rồi, đến khi trở về nước nhà, thì lễ tục văn-hóa của mình lại lấy làm bỡ-ngỡ, rồi nhất thiết cho là hủ-lậu, cho là phiền-toái, mà không muốn theo, thậm chí có người vì vắng nhà lâu, rồi tiếng mẹ đẻ cũng quên mất nhiều, lại cho là quê mùa thiếu thốn, lấy làm ngượng nghịu khó khăn, mà không muốn nghe muốn nói đến nữa; đối với anh em trong nhà, thì kém tình đầm thắm, đối với họ hàng làng xóm, thì tỏ ý nhạt nhẽo thờ ơ, đối với người trong nước, thì cho là nói giống bên ngu, mà đem lòng khinh khi dè; nói năng cử động, lăng lăng lố lố, tây chẳng ra tây, ta chẳng ra ta, thật là chướng mắt ngang tai, không còn ra thể nào nữa. Tuy lễ-tục và văn-hóa của Thái-tây, ta vẫn nên bắt chước, nhưng cũng có cái không hợp với cái tình tình của mình, bắt chước lại thành ra dở; phong-tục và tập-quán của ta, tuy vẫn có nhiều cái hủ-lậu, không hợp với thời-đại văn-minh, những cũng có nhiều cái thật tốt thật hay, thật là quốc-túy của mình mà mình nên giữ lấy. Nay bạn thiếu niên vì du học sớm quá mà kiến giải sai lầm đến như thế, học hành càng giỏi bao nhiêu, thì đối với nước Nam người Nam, lại càng sinh lòng khinh lòng ghét bấy nhiêu, thành ra trong nhà trong nước mất lần đi một người, mà tiền-đồ của xã-hội Việt-Nam, hạnh-phúc của dân tộc Việt-Nam, cũng không có chút gì trông mong vào đó.

Hai là hay gửi tiền cho con em: các bạn thiếu-niên ta hãy còn non người trẻ dạ, chí khí chưa định, chưa có sự lịch-duyệt, chưa đủ sức tự-trị, bây giờ bỏ xứ sở, xa cửa nhà, một mình ở nơi quê người đất khách, đã thường sinh buồn dầu; ăn ở một mình, tha-hồ mà phóng túng tự do, không có cha anh quản cố kiềm thúc; lại ở nước Pháp là một nước phồn hoa phú lệ thứ nhất thứ nhì trong thế-giới (nhất là ở kinh thành Paris) cách ăn ở đã rất là xa xỉ, lối chơi bời lại rất mực phong lưu. Những nhà có con em du học, phần nhiều đã sẵn tiền lắm bạc, lại không biết lo sâu nghĩ xa, chỉ muốn cho con ăn tiêu sung sướng, mà tiền bạc cứ gửi sang cho nhiều, chớ không nghĩ rằng đồng tiền là cái chủ-động lực của các sự hư hoang, con đi xa mà lại gửi nhiều tiền cho con, có khác gì nối dáo cho giặc; con trẻ tính đã ham vui, gặp cái gì thích mắt sướng tai thì miệt mài sa đắm, chưa biết cái giá-trị đồng tiền mà trong tay lại sẵn đồng tiền, thì tài gì cho khỏi bạn bè rủ rê, sinh ra hư hoang phóng đãng. Thường thấy lắm nhà phí tổn cho con em du học, tính đến hàng vạn hàng nghìn, sự học vấn chưa thấy tiến tới được là bao, mà chỉ dưỡng thành cái tính kiêu xa dâm dật, thế có phải đem tiền đi mua cái dại không?

Nói tóm lại, việc cần thiết ở nước ta bây giờ, cốt phải theo đòi học thuật mới, để rèn đúc lấy nhân-tài, mà việc học-vấn ở đời văn-minh này, lại cốt phải đi ra ngoài, kiến-văn có rộng rãi, thì trí thức mới mở mang. Bà con ta đã phần nhiều bỏ được cái hủ-kiến đời trước, vui lòng cho con em đi học xa, thật cũng là một cái cử động đáng khen và đáng mừng vậy. Chỉ vì vài điều sai lầm đã kể ở trên kia, thành ra tạo nhân hay mà kết quả thường hóa ra dở, và cái kết quả xấu ấy hiện nay thấy cũng đã nhiều, khiến cho người khác cũng đã hơi có ý lo ngại mà sinh lòng chán nản. Vậy bà con ta nên đợi cho con em tuổi đã lớn (ít ra cũng là 17 hay 18 tuổi) học đã thông (có được bằng trung-học Pháp thì hay lắm, không thì sức học cũng đã gần gần đến đỗ), huyết khí đã định, trí-thức đã mở, rồi hãy cho đi học xa; tiền thì cứ liệu gửi cho đủ, đừng có vì thương con mà gửi tiền cho nhiều, khiến cho con sẵn tiền rồi sinh tiêu càn tiêu bậy, lại hóa ra làm hư con. Con lưu học ở trong trường, thì nên tìm một người thật đứng đắn, để quản cố phòng giữ cho; con ở ngoài đi học, thì nên kỳ thác vào cái gia-đình nào thật lương thiện mà cách giáo-dục con em lại tốt, để thấm thía hun đúc lấy cái đức tính tốt cho con mình, lại khỏi theo gương người khác mà tiêm nhiễm lấy thói hư nết xấu. Nếu ta biết giữ gìn cẩn thận như thế, thì con em lúc đi du học đã hiểu đã quen cái lễ tục văn-hóa của mình, lại đủ trí khôn phân biệt điều phải điều chăng, hấp thụ được lễ tục và văn hóa tốt của Thái-tây sau này trong bọt thiếu niên du học, tất nảy ra được lắm người thật là đến bực đại hoàn, đủ gây được mối hạnh-phúc cho gia-đình, và dìu dắt được quốc-dân trên đường tiến-hóa nữa.

H. T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 15 Mars 1926

Việc nước Pháp

Các chánh-đoàn xét việc bỏ về lại về cuộc bảo-cử nghị viên ở kinh thứ hai ở Par's. Đảng xã hội, và đảng xã-hội cấp-tiến khuyên những nhà theo chủ nghĩa đảng ấy nên đi bỏ phiếu cho ông Caillaux, tức là một số của đảng cộng-sản.

Hội Liên hiệp về các nghề kinh-kỉ có độ-trình quan thượng thư bộ thương-mại một bức thư phản-kháng các giao ước thương mại Pháp Đức, nói rằng các khoản của nước Pháp rộng cho nước Đức, làm tổn thiệt cho kỹ-nghệ Pháp tới nhiều nghìn triệu.

M. Briand đã gửi bài tuyên-cáo của ông nói các cho M. Danielou để hiểu đồng tòa nội-các xét qua một lần trước. Ngày tới năm M. Briand sẽ tới Paris.

Các báo nước Pháp với việc bỏ Vạn-quốc

Các báo nói rằng có lẽ xứ Brésil thôi không giữ địa-vị-nghị-viên đặt thêm chân hội-viên thường-trực nữa.

Văn phòng sự thật báo *Quotidien* ở Genève nói rằng các đại biểu về cuộc liên đồng-minh sang cho nước Hà-lan vào hội đồng quản-trị hội Vạn quốc thế chân cho nước Tchecoslovaquie.

Báo *Petit Parisien* nói M. Briand bảo rằng nay các nước phải hòa hợp với nhau thời đến tháng septembre mới có thể bàn lại một viên đại-biểu của cuộc liên đồng-minh được.

Báo *Echo de Paris* có nói nay M. Mello France, đại biểu nước Brésil, muốn được lòng các đại-biểu của Nam Mỹ, có nói nếu chân hội-viên thường trực mà cho về một nước ở Nam Mỹ thì ông ta tôi không phản-kháng nữa.

Việc nước Anh

Đại-đồng quốc-tế lao-động, đã cử M. Martian, thượng-thư bộ lao động nước Anh, làm hội-trưởng. Hội-đồng định xét ngay lời bàn của M. Darsfour xét các khoản trong giao-ước Washington.

Các chủ làm nghề kim khí đọa đày ngày thứ năm thì đóng cửa xưởng không làm việc nữa, nhưng bọn đình-công quyết-nghị cứ đình-công không về làm việc với.

Việc nước Bỷ

Tiền franc nước Bỷ đột-nhiên hạ giá nên M. Wamdervelde phải bỏ Genève trở về, và M. Wauters ở Londres cũng phải trở về.

Có 15 quan thượng-thư tài-chính từ chức.

Việc nước Nhật-bản

Hội-đồng các quan thượng-thư quyết nghị phản kháng kịch-liệt chánh phủ Trung-hoa về việc bắn vào phòng-ngư-lôi-hạm Nhật-bản ở Đại-cô, và không ưng nhận cho Trung-hoa phản kháng lại điều gì cả. Quan thượng thư bộ ngoại-giao, đã hạ-lệnh cho M. Yoshizawa, sứ thần nước Nhật ở Bắc-kinh, đề quan sứ-thần ưng thuận hết thảy các lời-tường giải cho chánh phủ Trung-hoa, nói rằng nếu chánh-phủ Trung-hoa không hấp hạ lệnh phật ngay cốt mình ở Bạch-hà, và bắt việc chính-trị quân sự cấp Cổ trong rõ lý. Các nhà mãi-dịch vận hộ-yếu phục ấy vì hàng đã ra đóng «ông quyền» nay đấy.

Tổ mà mình cũng kiên gan có chịu! Khổ nhất là mấy «thầy» cai hồng-bách hoi một tí là phun ra các tên loài vật, lại đi mấy câu tiếng tây ngắn-ngẩy». Buồn cười nhất là là: học-thuyết» (théorie): quan một tí «sáu lợi-năng», quan hai: «lợi-năng» quan ba, «cộp bi-tên»... ba chí, ba chấch... «a gốt»... a đoạ tí! Mình cũng phải đọc theo, sợ bọ chê: thôi thì

Cũng liều vác sáng trên vai,
Mà xem quan «Ách» ra coi thế nào!

Hôm qua ký giấy đi tây. Mình đã tưởng phải đổi lên thượng-du, thế mà lại được sang tây. Thượng-du hay là tây đối với mình cũng như nhau.

Có một điều nên nhớ kỹ là ta có ra ngoại-quốc thì phải nhớ là ta còn châu tổng-lạc. Mỗi người ta rõ một tiếng, ta phải khó biết quốc-ngữ, là nên học lấy đi đã hay, tỏ điều đó, vì đã có ấn đâu các nước bên Âu-châu được lưỡng phiếu toàn vẹn về luân lý, về tinh thần. Ta vẫn đối, vì đất, tí ta học lấy nghề, lấy nghiệp: nghề men, nghề sứ, nghề dệt lơ, nghề rượm vải, nghề máy móc và thêm nghề nữa, khi có đủ khi có về, ta truyền bá cho anh em. Nước ta phải cần công-nghệ lắm. Ai đi học cũng muốn làm quan, làm «thư-ký» còn công-nghệ ta bỏ một bên, ta khinh ta bỉ, thì nước ta bao giờ mở mặt lên được, ta lấy xem gương Nhật-bản mới phú-cường như bây giờ, có thể địch nổi với các nước bên Âu-châu...

Chết! ngọt miệng nói mãi. Mai là ngày «la-mát» nặng nề. Ta nên dưỡng sức để ăn cỗ cho khỏe. Ôi! lắp phong trần!

Phạm văn Bình.

Việc Trung-hoa

Ngày 10 Mars

Thế-lực Ngô-bội-Phu

Trong mấy tuần nay Ngô-bội-Phu thắng trận luôn, thế lực ngày thêm được Hà-nam rồi, còn tỉnh Thiểm-tây thì viên đốc-quân tỉnh ấy vì bất lương gì nhân quân Ngô đánh rồi cũng bỏ trốn, thế là quân Ngô lại chiếm được nốt.

Tình hình tỉnh Hà-nam

Tình hình Hà-nam hiện nay cũng rất là nguy ngập. Vì Đàm đến-Khải bị thất thế ở Quảng-đông về, cả họ đã đông cũ về đánh lấy tỉnh ấy. Hiện viên đốc quân tỉnh ấy là Triệu-hằng-Dịch đã phải bỏ tỉnh thành trốn đi đâu mất. Các dân trong thành đều nào động, cũng báo nhau chạy trốn đi các nơi. Các kiều-dân ngoại quốc ở tỉnh ấy rất là lo sợ, đều xin với bản quốc phái binh hạm đến ngay để bảo hộ sinh mệnh và tài sản cho.

Tòa nội-các vẫn chưa họp được

Sau khi Giá-đức-Dật đã tổ-chức tòa nội-các xong, có triệu tập mấy lần nhưng không thành. Vì một nữa các viên đồng-trưởng còn ra ý trì trừ chưa chịu nhận chức. Dương-trọng-Kỉ vì đảng Tôn-truyền Phương đã tỏ ý suy tuyệt không nhận chức tổng-trưởng bộ nông thương.

(Dịch báo Tàu)

NHÀN ĐÀM

Tư tưởng của một cậu «tân linh tập»

Mình cũng đã cố công học hành chăm chỉ. Cũng đỗ ở lớp nhất trường Pháp-Việt ra đây! sáu năm đèn sách nào là gam me, a-rích-mê tích, nào là lít-tơn, nào là véc-bờ. Thế mà đến lúc thi, trong 2 cái bốp lem, rẻ-bông phi sai có một con số mà cũng «vô chuẩn». Học chi đành vứt bỏ ngòn bút sắt, đâm đầu vào tinh-nguyện ấy đi.

Nghĩ kể cũng phiền! Họ hành đỏ đang, ông chẳng ra ông, thằng chẳng ra thằng. Theo đuổi mãi thì đã vị tất. Mà nếu có được đến «đít-lôm» thì lương-bổng cũng chỉ 45 đồng nhỉ đi ngày hai buổi véo ô đi làm thì mấy khi mà hết đôi!

Vào lính thì kể cũng khổ thay, chỉ ngày những «la mát» những «sắc-đờ». Con nhà nho, xưa nay vẫn quần-hộp gấy «cái-lang» bây giờ mới biết! Từ ngày vào lính đã đông công 3 tháng giời, hết «sắc-đờ» lại tập trận giả, hết la-mát» lại «tiêu-rê».

Ôi! véc cái sáng mới nhẹ chứ! chân đi giầy tự-nhiên lắm! Thế mà không biết! Làm sao quan binh không phát cho mình một đôi giầy từng mùa rét! Cứ bắt họ cho mình là dân An nam quen đi đất, có 15, giá mình có trộm ý hiếp đi đôi giầy cũng mà không khỏi «pa-ri-đông», sau «bê-it»!

Đến đội cái mũ «cô-ních», mình mặc bộ to, giá lớp là Fatzy mặc còn hơi rộng, chứ quần xà-cạp Cổ trông rõ lý. Các «nhà mãi» ta vận bộ y-phục ấy vì hàng đã ra đáng «ông quyền» nay đấy.

Tổ mà mình cũng kiên gan có chịu! Khổ nhất là mấy «thầy» cai hồng-bách hoi một tí là phun ra các tên loài vật, lại đi mấy câu tiếng tây ngắn-ngẩy». Buồn cười nhất là là: học-thuyết» (théorie): quan một tí «sáu lợi-năng», quan hai: «lợi-năng» quan ba, «cộp bi-tên»... ba chí, ba chấch... «a gốt»... a đoạ tí! Mình cũng phải đọc theo, sợ bọ chê: thôi thì

Cũng liều vác sáng trên vai,
Mà xem quan «Ách» ra coi thế nào!

Hôm qua ký giấy đi tây. Mình đã tưởng phải đổi lên thượng-du, thế mà lại được sang tây. Thượng-du hay là tây đối với mình cũng như nhau.

Có một điều nên nhớ kỹ là ta có ra ngoại-quốc thì phải nhớ là ta còn châu tổng-lạc. Mỗi người ta rõ một tiếng, ta phải khó biết quốc-ngữ, là nên học lấy đi đã hay, tỏ điều đó, vì đã có ấn đâu các nước bên Âu-châu được lưỡng phiếu toàn vẹn về luân lý, về tinh thần. Ta vẫn đối, vì đất, tí ta học lấy nghề, lấy nghiệp: nghề men, nghề sứ, nghề dệt lơ, nghề rượm vải, nghề máy móc và thêm nghề nữa, khi có đủ khi có về, ta truyền bá cho anh em. Nước ta phải cần công-nghệ lắm. Ai đi học cũng muốn làm quan, làm «thư-ký» còn công-nghệ ta bỏ một bên, ta khinh ta bỉ, thì nước ta bao giờ mở mặt lên được, ta lấy xem gương Nhật-bản mới phú-cường như bây giờ, có thể địch nổi với các nước bên Âu-châu...

Chết! ngọt miệng nói mãi. Mai là ngày «la-mát» nặng nề. Ta nên dưỡng sức để ăn cỗ cho khỏe. Ôi! lắp phong trần!

Phạm văn Bình.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Tôi có một việc như sau này, vậy xin ông làm ơn cắt nghĩa cho thì tôi cảm ơn ông vô cùng.

Tôi nguyên quán ở Sơn-tinh, mấy năm tôi làm ở Hanoi, hiện đã có thân thuế ở nguyên quán rồi, thì tôi không phải đóng ở Hanoi nữa, mà năm nào tôi cũng vẫn có đóng thân thuế ở tỉnh tôi là 3 đồng. Đã hai năm nay tôi xuống làm ở Haiphong, thành ra lại phải lấy ở dưới ấy, mỗi năm mất 2 đồng nữa, vậy xin ông làm ơn cắt giáo cho, hoặc là kêu thì kêu ở đâu, hay có cách gì cho khỏi cái sự nhất nhỏ lắm-thông ấy thì cảm tạ ông lắm.

LỜI ĐÁP.— Cái thân thuế ông phải chịu ở Haiphong không phải là thuế thân như ở Hanoi, mà là thuế môn thuế đó. Ở Hanoi ngày xưa cũng có lệ ấy, nhưng mới có nghị định bãi đi được mấy năm nay, thành thử chỉ riêng những người ở Haiphong đã đã đóng thuế thân ở đâu mà lại còng phải chịu thuế thành phố nữa (taxe municipale). Chúng nào ở thành-phố Haiphong còn đặt thuế ấy thì ông phải chịu, chứ không phải hỏi ở đâu mà được. Có kêu thì chỉ kêu với sở ông hội-viên thành phố để đặt ra thuế ấy mà thôi.

Ph. h-L.

Xuân thủ đàm ân

(Tiếp theo)

Các viên hương-hội và tổng-lý có tên sau này đều được thưởng hàm vì địp xuân-thủ-nhàn này.

TỈNH HƯNG-YÊN

Thăng hàm-lâm viện thị-giảng (5-2)

M. Vũ-duy-Trinh, hàm hàn-lâm viện trước-tác (6-1) chánh hương-hội xã Văn-phương, huyện Tiên-lữ;

Thưởng hàm-lâm viện kiểm-thảo (5-2)

MM. Ng-xiêm-Tiến, tú-tài, chánh hương-hội xã Thiết-trụ, tổng Mễ-tơ, phủ Khoái-châu;

Trần-tu-Toàn, tú-tài, chánh hương-hội xã Thanh-cư, tổng Ky, huyện Kim-động;

Thăng chánh của-phẩm văn-giai (9-1)

MM. Đỗ-Tuệ, hàm tăng cửu-phẩm bá-hộ (9-2), chánh-tổng tổng Liên-xá, huyện Yên-mỹ;

Bùi-văn-Dục, hàm tăng cửu-phẩm bá-hộ (9-2). chánh-tổng tổng Lạc-đạo, huyện Văn-lâm;

Vũ-văn-Thông, hàm tăng cửu-phẩm bá-hộ (9-2), chánh-tổng tổng Trương-xá, phủ Mỹ-hào;

Cao-tài-Toàn, hàm tăng cửu-phẩm bá-hộ (9-2), chánh-tổng tổng Thái-lạc, huyện Văn-lâm;

Phạm-Dang, hàm tăng cửu-phẩm bá-hộ (9-2), chánh hương-hội xã Thiên-phiêu, tổng Tiên-phương, huyện Tiên-lữ;

Thưởng tăng cửu-phẩm văn-giai (9-2)

MM. Ng-văn-Bèn, chánh-tổng tổng Lưu xá, quán xã Trương xá, huyện Kim-động;

Vũ-tu-Kinh, chánh-tổng tổng Canh hoạch, quán xã Giai-lễ, huyện Tiên-lữ;

Lê-văn-Dục, chánh-tổng tổng Hạ-cô, quán xã Thụy-trụ, huyện An-thi;

Ng-văn-Đang, chánh-tổng tổng Tiên-cầu, quán xã Đông-lỗ, huyện Kim-động;

Ng-đình-Qui, phó-tổng tổng Bình-đạo, quán xã Ky, phủ Khoái-châu;

Ng-huy-Kim, phó-tổng tổng Liêu-xá, quán xã Liêu-thương, huyện Yên-mỹ;

Ng-trọng-Gi, phó-tổng tổng Bonbich, quán xã Ngan-hành huyện Yên-mỹ;

Vũ-đình-Chất, lý-trưởng xã Nhật-tảo, tổng Đào-đạm, phủ Mỹ-hào;

Lương-văn Bính, lý-trưởng xã Tiên-viện, tổng Tiên-phong, huyện Tiên-lữ;

Ng-văn Sang, lý-trưởng xã Quang-yên, tổng Tu-đoàng, huyện Yên-mỹ;

Ng-văn-Học, lý-trưởng xã Mai-xá, tổng Thụy lôi, huyện Tiên-lữ;

Bùi-tam-Đạt, lý trưởng xã Thụy-lôi, tổng ky, huyện Tiên-lữ;

Lê-văn-Hằng, lý-trưởng xã Bao-tang, tổng Thổ-hoàng, huyện An-thi;

Ng-văn-San, lý-trưởng xã Đại-hanh, tổng Hòa-bình, huyện Yên-mỹ;

Ng-văn Dai, lý-trưởng xã Nhân-hào-trang, tổng Sài-trang, huyện Yên-mỹ;

Ng-hữu-Chương, lý-trưởng xã Liêu-xá, tổng ky huyện Yên-mỹ;

Đào-tiến-Tiến, lý-trưởng xã Tiên-phương, tổng ky, huyện Tiên-lữ;

Phạm-văn-Tu, lý-trưởng Đông-tiến tổng ky, huyện Yên-mỹ;

Ng-văn-Chiểu, lý-trưởng xã Thanh-khê, tổng Thái-lạc, huyện Văn-lâm;

Trịch-văn-Bình, lý trưởng xã Lỗ-xá tổng Văn-xá, phủ Mỹ-hào;

Trần-văn-Tinh, lý-trưởng xã Thiên-phiêu, tổng Tiên-phương, huyện Tiên-lữ.

Ng-văn-Giai, lý-trưởng xã Hương-lang, tổng Thái-lạc, huyện Văn-lâm;

Ng-ngọc-Cân, lý-trưởng xã Bình-đạo, tổng ky, phủ Khoái-châu;

Lê như-Bình, lý-trưởng xã Tông xá, tổng Viên-quang, huyện Phù-cừ;

Đào-danh-Thanh, lý-trưởng xã Văn-phương tổng Tiên-phương, huyện Tiên lữ;

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cứu HS Petrus Ký (67–74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chụ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 22 độ
15 giờ 25 độ

Giá thóc gạo !

Gạo hạng nhất, một tạ	11 $ 20
— nhì, —	10 50
— ba, —	9 50
Thóc hạng nhất, —	6 40
Ba ngô —	6 40

Giá bạc. — Kể từ ngày 18 Mars 1926, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 48 f. 90

Thị giá quốc trái.

Ngày 16 Mars 1926

3 °/₀ hoàn dần	63 f. 50
3 ½ °/₀ hoàn dần	»
4 °/₀ vĩnh viễn 1917	46 f. 65
4 °/₀ » 19 8	46 f. 67
6 °/₀ » 1920	65 f. 00
5 °/₀ hoàn dần 1920	74 f. 95
4 °/₀ » 1925	91 f. 00

Ngày 17 Mars 1926

3 °/₀ vĩnh viễn	47 f. 65
5 °/₀ 1915-1916	56 f. 55

Tin tàu. — Tàu *Azay-le Rideau* mang thư sang Pháp, trừ những vật có khai giá không kể, đến ngày 20 mars hồi 14 giờ ở Haiphong 15 sẽ chạy đi Saigon ghé vào Tourane.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 6g ở 2) sáng 21 mars.

Ngày 19 mars tại nhà Bưu-điện chính ở Hanoi sẽ mở một guichet phụ từ 20 đến 21 giờ.

Tàu « *Hanoi* » chạy Houkong đến ngày 19 mars hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ khởi hành, qua Hollow và Fort Bayard.

Tàu từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối 18 mars.

Tin đường sá. — Con đường thuộc địa số 125 ở Thái-nguyên đi Chợ-chu nay cáo xe cộ đã đi lại được.

Vì nay đương tu bổ khúc đê về bên sông Bằng hà, nên con đường số 70 ở bến trên Trèm vào khoảng từng Thượng-cát và Liên-mạc, xe cộ rất khó đi lại.

Quan Toàn-quyền đến thăm thư-viện. — Sáng hôm qua, hồi 11 giờ một khắc, quan Toàn-quyền Varenne đã đến thăm thư-viện tại đường phố Trường-thi, có quan chánh văn-phòng Triaulat cùng đi với ngài. Khi quan Toàn-quyền tới rồi thì có quan Học-chính tổng-trưởng Thalamas và quan chánh sở Lưu-trữ sổ-sách và thư-viện là M. Boudet nghênh tiếp. Quan Toàn-quyền có đi xem cả nhà thư-viện cũ và nhà thư-viện mới xây lắm xong rất là khoang-trang lịch sự. Mãi tới 12 giờ 45 quan Toàn-quyền mới trở ra về.

HIỆU BÁO-CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở ĐÂY
3002

Hội đồng Canh-nông Bắc-kỳ và phái Bắc Trung-kỳ. — Phòng Canh-nông Bắc-kỳ và phái Bắc Trung-kỳ đã họp hội-đồng ngày 15 mars 1926 do hội-trưởng là M. Marius Borel chủ tọa.

Trong những việc hội-đồng đã bàn thì ta nên kể mấy việc sau này :

Trường Canh-nông thực-hành ở Tuyên-quang. — M. Maldan là hội-viên phòng Canh-nông có chân hội-đồng sát hạch kỳ thi tốt-nghiệp trường Canh nông thực hành ở Tuyên quang kỳ thứ 7, có trình hội-đồng rằng học-sinh nào đỗ tốt-nghiệp có đã tự cách mà tình nguyện theo học trường Cao-đẳng Nông-lâm thì nên cho vào học. Hội-đồng định sẽ viết giấy trình quan Thống sứ việc đó.

Theo như lời bàn của ông phó hội-trưởng là M. Letom'e thì hội-đồng định sẽ viết giấy xin quan Thống-sứ sửa đổi lại hẳn lệ kiểm làm đang thi hành hay giờ (nghị-định ngày 3 mars 1919).

Ông phó hội-trưởng trình rằng theo như tờ tư của quan Thống-sứ thì hội-đồng cải-lương đã y cho số ngoại phụ bổn phận trong nghiệp điền (4 mille èmes) tính vào thuế điền thổ An-nam. Tiền ấy sẽ cộng với khoản thuế điền thổ Tây, mỗi hectare một xu thì cộng được 20.000 đồng.

Hội đồng có đọc một bức thư của quan Thống-sứ thuận giao cho hội-đồng cải thu của quan Toàn-quyền hỏi ý kiến về việc dự thảo một đạo sắc dụ qui định lại việc sửa hẳn ở Đông-dương theo như lệ ở bên phía Tây Phi-châu (Afrique Occidentale française).

Ông hội-trưởng ngày 11 février 1926 có phái điệp rằng xin cứ theo như ý kiến của hội-đồng đã tỏ bày về vấn-đề ấy từ năm 1925 : là hễ đặt lệ cho giấy phép phải trả tiền thu thật ngắn trở cho việc giết cho riêng với làm hại cho nghề canh nông và nghề súc mục, sau nữa lại có ở ảnh nguy hiểm là *khiến cho người An-nam cũng mua được súng.*

Về việc đặt thuế khám xét vật thì hội-đồng đồng thanh ưng thuận những khoản thuế Nhà-nước đã hỏi ý kiến hội-đồng, sang khoản phụ-cấp cho các viên thư ký Pháp thì tăng xuống 100 chứ đồng đã 150 đồng và phụ cấp cho các viên thư ký An-nam thì tăng lên 60 đồng chứ đồng đã 100, theo như khoản phụ cấp cho ngạch y-tế, văn vân.

Ngạch các quan cai-trị. — M. Servoise, quan cai-trị hạng nhất, hết hạn nghỉ, nay đã tùy quyền quan Đông-lý phủ Thống-sứ bổ dụng.

M. Eelisaire, quan phó cai-trị hạng ba, thư-ký riêng của quan Tổng-sứ, nay bổ đi phó công-sứ Hải-dương.

M. Rural quan cai-trị tập sự, nay bổ làm thư-ký riêng cho quan Thống-sứ.

Tạp hiệu BÁO CHẾ MONTÈS có bán :
CHLORATE DE POTASSE đúng tiêu chuẩn.
L'ALUN de CHROME đúng để nước da.
ACIDE FLUORHYDRIQUE đúng để các thầy tính.
CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE đúng cho các hàng bánh về keo.
3001

Tòa án quan-binh. — Hôm nay tòa án đại-hình xử việc sau này :

Đêm hôm 17 tháng 9 năm 1925 có một bọn Mọi của sung và giáo đến đốt nhà M. Galbrice là chủ đồn điền ở Láng-tra thuộc về tỉnh Quảng-ngãi (Trung-kỳ). M. Forez là giám binh được tin đến khám xét thì lấy mọi ấy đã trốt vào rừng cả rồi.

Sau người ta đi thám thì biết là Mọi Đinh-Tom, Đinh-Gan tức Xa-Ri, Đinh-Kế ở miền Taba là can phạm việc đốt nhà. Mục đích chúng đến nhà là cốt để báo thù cho tên Đinh-Gun, vì tên này bị lôi thôi với một người mọi khác mà không làm gì được. Nay lại mới ở vùng Quảng-ngãi có tục hễ khi nào thù ai mà không làm gì được, thì đi đốt nhà người khác, rồi về đổ tội cho người thù mình trước mặt quan tư, tức là gọi là « bỏ Lối ». Vì lại đến khi quan huyện Sơn-hà tới cũng hàm như thế.

Sau cho bình tĩnh đi tìm ra bắt được tên Tom và Đinh-May. Hỏi thì chúng thú nhận. Theo như lời khai của mấy tên can phạm và của người chứng thì tên Đinh-Tom (là bố tên May) sai đi đốt nhà, nhưng dặn đốt nhà người Annam, chứ không dặn đốt nhà người Tây.

Những tên can phạm khác không bắt được, vì chúng trốn tránh ở vùng chưa thuộc quyền nước Pháp bảo hộ.

Những tên can phạm trước chưa tra ấn bọc giờ.

Lúc phân bác ra hành thì tên cộm đương xử.

* * *

Ngày mai và ngày kia thì tòa án đại-hình xử việc ông Luân tức Thúc, Phùng-văn-Ban tức Lý-Ban, Phùng-văn-Soản can việc ăn cướp nhà Mạc Chauffanjon là ở đồn điền ở Tinh-cương (Phú-thọ) và giết chết khổ chủ.

Tòa án Trùng-trị. — Phiên tòa ngày 17 mars vừa rồi, tòa án Trùng-trị Tây tại xử việc vì cái nạn thuốc nổ xảy ra ngày 17 décembre trước tại Phú-xá, phải mấy người thợ chết và nhiều người bị thương, mà trong báo đã nói. Ông chủ công-ty buôn chất nổ ấy phải chịu trách nhiệm về cái nạn mấy người thợ chẳng may bị chết đó. Tòa xét xong phạt người chủ ấy 100 francs.

Kỳ thi phổ-thông cho người thư-ký lên tham-tá. — Kỳ thi phổ-thông để lên tham-tá hạng năm theo như nghị-định ngày 6 septembre 1919, sẽ mở cùng một lúc tại Hanoi, Saigon, Huế, Pnom-Penh theo như các ngày giờ sau này :

1. Thi viết : ngày 26 avril 1926 từ 8 giờ đến 10 giờ 30.

2. Thi vấn-đáp : ngay sau kỳ thi viết.

Thi lấy học bổng sang Pháp. — Kỳ thi của các học-sinh bản xứ lấy học bổng sang Pháp trong học-niên 1926 — 1927 thì đến ngày 10 mai 1926 công mỹ đến ở các xứ Đông-pháp.

* * *

Cải chính. — Trong bài thi lấy học bổng sang Pháp đăng số hôm qua về phần chữ *f*, có một câu lầm, vậy nay cải chính lại như sau này.

Có giấy của Hội đồng thầy thuốc trong xứ nhận thực rằng mình không mắc bệnh thì gì có thể trở ngại cho việc lưu trú tại Pháp nhất là tại miền nào mà mình đã chỉ rõ trong đơn xin.

Ngạch quan-lại. — M. Trần-văn-Thông, Tổng-đốc hạng nhất ở Nam-định, được phép nghỉ 29 ngày.

M. Hoàng-huân-Trung, Án-sát hạng nhất ở Nam-định, nay quyền coi việc trong khi quan Tổng-đốc Trần-văn-Thông nghỉ.

M. Ngô trọng-Nghiêm, chánh cửu phẩm văn giai (9 1), thừa phái hạng tư chầu Cao-lộc (Lạng sơn), nay được từ dịch và được thưởng hàm tùng bát phẩm văn giai (8.2).

4.000 đồng bạc trợ cấp cho hội Báo-trợ ở con Tây lai về thừa nhận. — Nay lại mới có nghị trích ra một số tiền là 4.000 đồng bạc trợ cấp cho hội Báo-trợ con trẻ con Tây lai về thừa nhận, về năm 1926 này.

Ai là người xiêng-năng, nhanh-nhẹn, và cần-thận mà muốn làm việc tại hiệu AVIAT Hanoi, như là : coi kho, bán hàng, đánh máy hay giữ sổ sách, thì :

Không cần phải đến tận nơi mà hỏi, cứ viết thư và dịch theo giấy chứng-chỉ tới là đủ. 5.600

CÁC RẠP CHỚP BÓNG

Kính cáo các ông chủ rạp chớp bóng và các nhà chiếu ảnh dong các nơi, biết rằng, ở nhà chớp bóng « Cinéma Tonkinois » 13, phố hàng Quạt, Hà-nội, có bán và có cho thuê chương trình rất đẹp, rất hay giá rất phải chăng

Muốn hỏi thêm điều gì xin viết thư đến. 3029

Tự trường Nam sư-phạm. — M. Bùi-xuân-Hiên, học sinh năm thứ ba trường nam-sư-phạm, vì sức yếu nên bị thải kể từ ngày 8 mars 1926 trở đi.

Khẩu trách và chậm thăng. — M. Phạm xuân-Lang tức Quang, thư ký thông-ngôn hạng tám ngạch các sở cảnh-sát, tòng sự tại phòng lấy tiền cước thuộc sở mật-thám Hanoi, vì trễ nải sở việc vụ, nay bị khiển trách hai vào lý-lịch và bị chậm thăng trong một năm.

Ngạch học-chính. — M. Phạm tấn-Nội, giáo học thi-sai tập sự tại trường Ninh-mỹ (Nam-định) nay phải đổi đi trường Tinh-túc, châu Nguyên bình (Cao-bằng).

Ngạch tòa sứ. — M. Đặng-vũ-Niết tham-tá tập-sự niên bổng 1 1 0 đồng ngạch các tòa sứ Bắc-kỳ, nay được thăng tham tá hạng tư kể từ ngày 4 mars 1926 là ngày hết hạn tập sự hai năm.

Ngạch mật-thám. — MM. Vayman-Thân và Nguyễn-văn-Cẩn, đều được bổ làm mật-thám tập sự.

Đổi tên. — M. Phạm-văn-Thạy, lý-trưởng làng Dương-xá, huyện Mỹ-hào (Hưng-yên), nay được đổi tên là Phạm-văn-Suyên.

Hỉ tín. — Có tin rằng đến ngày 25 mars 1926 ông Trần-Bạn tức là hiệu Tổng-nguyên, số 11 phố Mới, sẽ thừa lệnh từ mẫu làm lễ thành hôn cho lệnh lang là M. Trần-văn-Chủ giáo học Bưu-điện đẹp duyên với lệnh ái ông Bảo-hòa phố hàng Vải thâm. Vậy có lời mừng lại họ và chúa cho cô dâu chú rể được bách niên giai lão. X. lai c o

Trục xuất cảnh ngoại. — Các người K'ách có tên sau này, vì không có chỗ ở nhất định tại Đông-dương nên nay đã bị trục xuất cảnh ngoại :

Ngô-Tam, Tăng-Trường Sâm Nhân Diệp an-Trăng, Trần-văn-Cần, Hoàng Hương và Tinh-Tư.

QUÁ MÊ !!!

Một người đàn-bà sung-sướng — chồng con giàu có, chỉ vì dại, nghe người quá mê, phải dây thân một cách rất khổ.

Vì cờ bạc mà phải lìa chồng bỏ con — bỏ thân cho thiên-hạ, trong đêm đen đó — nghiện hút, hình ma giáng quỉ trông rất thảm thương.

Tích chuyện này chiều tại rạp

CINÉMA PALACE HANOI

Từ thứ tư 17 đến thứ ba 23 mars 1926

3.008

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

Số nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 395

Xét nghiệm máu-mủ, đàm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn-bà và hộ-sinh, sản nạn.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ rưỡi đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

Tiêu giấy bạc giả. — Lá Chí, cai kỳ người Trung-hoa ở số 25 ở phố Đường-cát Hải-phòng làm chợ Hanoi tung một cái giấy bạc giả 100 thì đã bị bắt để tra xét.

Ngã xe cộ. — Ngày hôm qua vào hồi 11 giờ rưỡi cái xe hàng số P.P.S. 476 do Nguyễn-văn Tạo kéo, khi đi đến phố Trùng-tiếu thì đụng phải cái xe đạp của Trần-văn-Khang làm phụ nữ bị ngã ở đường Paginier số nhà 41.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hai chị mạn xe cộ. — Hồi 9 giờ sáng ngày 16 mars, có chiếc xe hàng ngựa đã của nhà Vercet đi đến đầu vườn hoa Jules Ferry thì chợt có tiếng còi tàu rúc inh-ỏi, làm cho con ngựa sợ hãi lồng lên, rồi đưa dật lại chiếc xe bằng va vào chiếc xe ô-tô chạy qua. Chiếc ô-tô ấy của ông docteur Salonne, số T. 2.537, bị hỏng chỗ lên xuống và bẹp mất một bên bánh đằng trước ; may không can chi đến người.

Cũng ngày hôm ấy vào hồi 16 giờ 40 một đứa trẻ con Khách tên là Tchan Nien Sinh, lên 9 tuổi, nhà số 77, phố Đền-cầu, đi học về chạy qua đường, nên bị chiếc ô-tô số T. 2.081 va vào. May tàu hãy giờ xe ô-tô chạy chậm nên đứa trẻ không việc gì, sau có người hỏi nó về nhà cũng ở gần đấy. Bố hỏi vía.

Dây tớ bất lương. — Phạm-thị-Hồi, nhà phố Amiral Courbet có thưa đầy-tớ ăn cắp mười đồng bạc rồi trốn đi mất. Hỏi ra thì Mme Nich cũng không rõ cầu cước đứa đầy tớ bất lương đó, như thế còn biết truy-vấn vào đâu.

Dã chạy ai ? — Có hai con dã cầy, không biết của nhà ai, thấy chạy nhỏ ở phố Nậ sâu, nên lính cảnh sát bắt vào nhà nhốt sáu vật.

Mua to. — Từ hôm bước sang năm mới đến nay, chưa có trận mưa nào to bằng đêm 16 rạng ngày 17 mars vừa rồi. Bắt đầu cơn từ 10 giờ đêm, rồi vừa mưa gió, vừa sấm chớp suốt cả đêm cho đến sáng. Chưa ngày thấy nói ở đâu xảy ra sự lụt lội về trận mưa này ; nhưng có một điều đáng mừng cho dân ở phố, là nhờ có trận mưa này mà sạch được đường sá và những nơi ở nổ bẩn-thỉu.

Giải vào tòa án. — Nguyễn-văn-Ba, 23 tuổi, Hoàng-bình-Liên, 39 tuổi và Đỗ-viết-Thu 26 tuổi, đều làm phu cho công-ti France Asiatique des Pétroles, bị thua ẩu cắp 16 gói thuốc lá vấn rồi, đáng giá 2 $ 40 của công-ti ấy ; Lao Sung 17 tuổi, làm nghề máy bị thua đánh tên Chang hoi Chao phải thương ; Ng-thị-Xuân tức Nhi 17 tuổi vô nghề-nghiệp, nhà số 8 phố Lò-lợn bị thua ăn cắp quần áo đáng giá 15 $ 50 của một người đàn bà khác ; Ng-v-Sáu 36 tuổi, làm nghề đánh cá, nhà ở Bình-đông (Kiến-an) bị bắt được chứa chấp một ít than đá đáng giá 15 đồng của một hiệu buôn tây ở đây.

Những tên kể trên này đã phải bắt tống giam để rồi giải vào tòa án định đó.

Số 60

Nam-Tông-Phi-Long

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC tinh thuật

Quách ngạn-ưy nói :

— Ông nói thế về trận lần này ở lòng mà lại được ra là ý thế nào ?

Vương-phác nói :

— Mới đây *Tô phàng cát* vì sự thù ghét mà giết cả nhà quan binh chư họ *Sử*, t ong triều không ai dám nói câu gì. *Tô phàng cát* chỉ sợ cho nơi phiên trấn đem quân đến hỏi tội, cho nên tâu thành-thượng đòi quan mười-tám nhà về triều, để chực tất cả làm một chỗ, rồi sau sẽ liệu định. Vậy tôi e quan nguyên-soái về tr ều, thì trúng cái mưu sâu của gian-thần đó !

Quách ngạn-ưy nói :

— Nếu ta không về thì thành ra trái mệnh thánh-thượng, biết nói thế nào ?

Vương phác nói :

— Quan nguyên-soái nên dâng biểu tâu lên cứ quân *Khiết-đan* chực vào ăn-cướp, chư nên không g dám dời bỏ nơi phiên-trấn, thử xem ý thánh-thượng xử-trí ra thế nào.

Quách-ngạn-ưy khen phải, liền sai *Vương phác* làm tờ biểu, cho sứ giả tiến kinh để dâng *Hán chúa*. Tờ biểu như sau này :

« *Kẻ hạ-thần trộm nghe các vua* « *ắt được cơ-nghiệp, đều phải chăm* « *việc chính-trị, dùng người trong-* « *thần mà xa kẻ gượm thần.*

« *Đức tiền-đế thấy xưa khi ra mở* « *nước, có nhiều những tay giúp đỡ* « *như bọn Sử-hoành-triện và Phùng-* « *đạo, cho nên đến nỗi dân được đầy lòng* « *dâu qui thuận, được lên ngôi trời.* « *Không ngờ hưởng lộc chưa bao lâu* « *mà truyền đến hệ-hạ.*

« *Từ khi hệ-hạ nối ngôi đến giờ,* « *cướp giặc ở ngoài biên thùy nổi lên* « *như ong. Vừa dẹp yên Chang nam* « *xong, đã thấy có Thiết-đăng-trại.* « *Bèn trong lại còn tin dùng đám gian* « *tà, giết hại bậc nguyên-lão, để đến* « *nỗi các quan triều-thần đều phải* « *bược miệng, thành ra những sự* « *lạ-lùng ở một người, không bao giờ* « *thấy rõ đến thế được.*

« *Hiện nay quân Khiết-đan vẫn cứ* « *lờ-ngơ đóm, thì ta thường lại kéo* « *nhau vào ăn cướp, kẻ hạ-thần đã* « *nhận cái chức-trách trấn thủ một* « *phương bờ cõi, đành rằng chịu cái* « *tội trời mình, chứ không dám phút* « *chốc bỏ đi.*

« *Xin bệ-hạ xa đuổi đứa gian-nhân,* « *rộng mở đường ngôn-lộ, hàng ngày* « *cùng hai vị Thừa tướng Triệu và* « *họ Phùng lo toan việc chính-trị thì* « *nước nhà may lắm, thiên-hạ may* « *lắm vậy* »

Hán-chúa xem xó ngợi khen, ngành phía các quan trong triều. *Tô-phụng-cát* tâu rằng :

— Quả nhiên như lời tờ biểu thần cũ nói từ trước. *Quách-ngạn-ưy* có lòng làm phản, cho nên không dám về triều, lại dâng biểu và tỏ ý dèm-chê bệ-hạ. Bệ-hạ nên sai người đem quân đến hỏi tội.

Hán chúa phán rằng :

— Bây giờ bắt sai ai cho được ?

Tô phàng cát lại *Mạnh-nghiệp* tâu rằng :

— Ta đem quân đến đánh, tất có sự biến động. Vả *Quách-ngạn-ưy* là một bậc trọng-thần, bệ-hạ nên sai sứ-giả đem « *Tam-ban triều-điển* » đến : một chiếu thuốc độc, một tấm tụa cổ và một thanh kiếm báu. Nếu *Quách-ngạn-ưy* dám không-ưy không theo thì bắt giết đi mà lấy binh-quyền.

Hán chúa nghe lời, bèn sai *Mạnh-nghiệp* làm sứ-giả, đem « *Tam ban-triều-điển* » đến *Ngụy phủ* ban cho *Quách-ngạn-ưy*. Lại nói chuyện *Quách-ngạn-ưy* từ khi đang kiêu về tân *Hán chúa* rồi, trong lòng áy náy không yên, thường cùng *Vương phác* nghị-luận.

Vương-phác nói :

— Nếu mông-công muốn quyết nghi thì ở phía thành Đông-đây có một ông thầy bói hay lắm, tên gọi *Phi-bác-cổ*. Tướng công nên ăn mặc như người thường, rồi tới xin đem đến đấy xem một quẻ bói.

Quách ngạn-ưy khen phải, liền thi cải dạng ăn-mặc như người thường vậy, cùng *Vương-phác* đi ra phố Đông nhai, tìm đến cửa hàng *Phi-bác-cổ*. Bấy giờ *Phi bác cổ* đang ngồi trong cửa hàng. *Vương-phác* vào trước vái chào

Phi bác cổ vội-vàng đáp lễ lại rồi hỏi :

— Dám hỏi người là ai ? Đến đây có việc chi ?

Vương-phác nói :

— Tôi đưa chủ-nhân tôi đến đây, để nhờ thầy xem giúp một quẻ, đoán vận-nghiệp sau này. Chủ-nhân tôi chỉ đứng ngoài kia, chưa dám đường đột tiến vào.

Phi-bác cổ nghe nói, vội-vàng đứng dậy ra đón, mời vào ngồi tại trong nhà. *Phi-bác cổ* trông thấy *Quách-ngạn-ưy* tướng-mạo khôi-ngô, cốt cam toàn suy-tính một hồi rồi viết ra bốn câu thơ. *Quách-ngạn-ưy* trông thấy bốn câu thơ ấy rằng nói điều đó-thị hiện của mình, rất lấy làm kinh ngạc.

Phi bác cổ nói :

— Quẻ bói này đại-cát ! nguyên là cái tượng « *Phi long* » trong quẻ *Kiền* có câu « *Lợi-kiến đại-nhân* ». Nếu không làm vua thì sau này tất cũng được gần vua vậy. Nhưng ngay bây giờ thì sắp có một điều lo sợ rất lớn, qua cơn nguy hiểm rồi mới lập nên công-nghiệp.

Quách-ngạn-ưy và *Vương-phác* nghe nói, đều có ý kinh-ngạc, lại cùng nhau trở về. Khi về đến trong phủ, *Vương phác* nói với *Quách ngạn-ưy* rằng :

— *Phi bác-cổ* nói rất trúng-nghiệm xin ngài chớ nghi-ngờ. Ta hãy đợi xem tờ ấu-chiếu xử-trí ra làm sao, bấy giờ sẽ mưu đại-sự.

Quách-ngạn-ưy nói :

— Một mai phiên-trấn này, phòng làm gì nổi ! Cần sinh cơn nhất-biến, chớ nên quá tin, ta chỉ giữ sao cho trọn cái lòng trung thành của ta mà thôi.

Vương-phác cười rằ. Cách mấy hôm sau, *Quách ngạn-ưy* ngồi bàn triều-đình có sai sứ-giả đem tờ chiếu đến, với-vàng sửa soạn nghênh tiếp.

Sứ-giả tuyên đọc tờ chiếu như sau này :

« *Ta đối với các quan phiên trấn,* « *tử khi lập quốc đến giờ, vẫn một* « *lòng thủ tín, chỉ có Quách-ngạn-ưy* « *ở Ngụy-phủ kia, dám coy quyền* « *trái lời chiếu-mệnh, nay ta sai cùng-* « *phụng quan là Mạnh nghiệp đem* « *tờ chiếu này và Tam ban triều-* « *điển* » *đến, nếu còn chậm trễ như* « *trước thì ức khắc phải lấy thủ cấp* « *đem về* »

Quách-ngạn-ưy nghe xong, nhận lấy tờ chiếu, rồi mời *Mạnh nghiệp* vào trong trướng ngồi với *Mạnh-nghiệp* thuật chuyện thiên tử trước giận cho *Quách-ngạn-ưy* nghe.

Quách-ngạn-ưy nói :

— Thiên-tử bắt tội, tôi không dám chối, nhưng ở tất phải đăng biểu một lần nữa để được giải số oan tình.

Mạnh-nghiệp nói :

— Khi chúng tôi vâng mệnh ra đi, thiên-tử có truyền lệnh phải về báo ngay. Nếu nghỉ lại đăng biểu một lần nữa thì tôi cũng khó lòng mà được khỏi tội.

Quách-ngạn-ưy nghĩ bấy lâu, rồi nửa mặt lên trời, thở dài mà than rằng :

— Tôi từng *Sử tướng-công* theo đức tiền-đế vững phe gai gốc để lấy thiên-hạ, sau lại nhờ ơn tôi trách-nhiệm thác-cô (1), phải biết sức hệ-vọ nước nhà ..

(Còn nữa)

1. Thác-cô : gửi con mồ-côi. Nghĩa là khi vua thăng-hà, ủy-thác cho một vị đại-thần phải giúp vua nhỏ.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo,
15 châu-kính
Mặt nổ kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
32, Phố Paul-Bert, — HANOI
3011

CÁO BẠCH

Chiều chủ nhật, vào quãng đầu phố Borgnis desbordes và Teinturiers, tôi ngã xe có đơi mất một cái mặt nhẫn kim-cương. Ai bắt được đem lại giả M. Hashim, số 4, phố Bovet sẽ được trọng-thưởng
5.598

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bán Tết, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở Vũ-đi-sơn, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo hạng tại trên ngọn núi cao như tiên-tâm, ô-long vi-thủy tiếp, vân vân, dùng cách hóa-học điều chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ cốt, gọi là « SONG HỈ CHÍNH-THÁI DANH-TRÀ » cũng được nhiều qui khách hoan-nghênh. Nay xin đem những đặc-sắc riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để qui-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU :
Nam-định: phố Khách, số 144.
Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 26.
Hải-dương: phố Khách, số 14.
3023 Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch.

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urojormine
3001 Giá 1$30 một hộp

Mấy điều khuyến về cách đề-phòng bệnh đau mắt

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi, khi có đại hội-đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-tật ấy cũng chỉ lại các chứng đau mắt thường mà sinh ra. nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mới đỏ mắt, có nhứt mắt, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu là vì lẽ ấy.

Bản-hiệu đã đến tận quan danh sư, mới nói dần trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà tra vào mắt không đau. Thuốc chế theo đơn ấy chính là thuốc.

COLLYRE JAUNE
selon formule du Docteur CASAUX
Hiệu bào chế CHASSAGNE
Lafon và Lacaze
có bằng bào-chế để nhất hạng tại Đại-học-đường Paris, kỹ-nghiệp
59, Rue Paul-Bert, Hanoi 3002

BẮC-GIANG

Bên điện. — Mấy hôm nay tỉnh ta đã có bên điện. Mấy hôm đầu thấp thử, khi mở khi tỏ nực cười, đến nay thì ngọn đèn sáng tỏ hơn trăng trên trời. Tối nào cũng có người đi xem bên đông như hội, ai nấy đều có vẻ mừng rỡ, hình như đương ở nơi bẩn-âm mà được ra chốn quang-minh.

T. lai cảo

Nguyễn ý-tế. — M. Nguyễn-đình-Tuy, y-sĩ ở đây, có tin tạm đổi lên An-châu.

PHÚ LÝ

Mưa đá. — Hồi 6 giờ chiều hôm thứ ba, 16 Mars trời bỗng tối sầm lại, rồi đổ một trận mưa đá rất to. Nắng hạt đá rơi xuống, nhiều hạt to bằng quả táo, ở vùng này ngót 30 năm trời nay, bây giờ mới lại có một trận mưa đá to như thế.

Cây cối hoa mầu chẳng còn thiệt hại nhiều.

MONCAY

Lại một người Tây bắn phải người đàn bà nhà quê. — Hồi 2 giờ chiều ngày 11 Mars vừa rồi, một người cai thuốc đạo bộ binh thứ 9 tên là Schneider, 24 tuổi, đóng ở Moncay, về bắn ở làng Doan-tỉnh, chẳng may vớ ý thế nào bắn phải đứa một người đàn bà ở đấy. Hỏi thì người cai ấy nói rằng vì đi tới đó, có hai con chó xộ ra cắn, người ấy giơ súng ra đánh chó, thì chẳng may trong súng có đạn, nhân chạm phải cò máy, thành thử đạn trúng phải người đàn bà kia.

Người bị nạn đã lập tức đưa về nhà thương điều trị.

VIỆC KINH-ĐÔ

Việc công-tác ở Ứng-lăng. — Ứng lăng là lăng đức Khải-định, hiện bây giờ mọi việc công tác, trong mười phần thời đã sáu-thoan được sáu bảy, nay đã định trích trong ngân sách nam-triều về năm 1926 nầy một số bạc là sáu vạn đồng (60.000) để làm cho hoàn thành tất cả. Trong số sáu vạn bạc ấy chi như những việc công sau này :

1	Hai cột trụ-biểu. . .	5.000 $
2	Tượng voi ngựa bằng đá chầu ở trước lăng. .	12.000
3	Hai tầng cửa	8.000
4	Xây lan-can, nền-tường.	8.000
5	Nhà cửa	12.000
6	Cửa kính	2.000
7	Mua đá hoa ở tỉnh Sơn-tây.	4 000
8	Hai nhà tả hữu . . .	5.000
9	Các thứ khác của . .	1.000
10	Các khoản tạp chi . .	3.000

Bao nhiêu việc công-tác kể trên ấy thảy đều theo như qui-chế của Tiên-đế đã định ra từ trước cả.

Đặc chỉ hồi-hưu. — Các quan văn võ sau nầy đều đặc-chỉ hồi hưu :

Quan Tiền quân Đô-thống-phủ, Đô-thống Lê-văn-Bá.

Quan Tham-tri bộ Hộ Nguyễn-văn-Đàm nay hồi-hưu được thăng thực-thụ Thượng-thư.

Quan Tham-tá Các-vụ Phạm-Hoàng nay hồi hưu được thăng thị-thụ Tuongg-thư.

Quan Hữu-tôn-Khanh Tôn-thất-phả Tùng-Lễ.

Quan Lãnh-binh tỉnh Quảng-bình Trần-thành-Tinh.

Đánh quây cờ. — Ở một nơi phố Khách ka, khi nào cũng thấy người ta xúm xít cùng nhau đánh quây cờ ở trong phố ấy.

Sự đánh quây cờ đến nay chẳng phải là một chuyện mới và lạ gì, tưởng rằng người mình đến nay xem cũng đã gợi là thường, mà thua cũng hết bạc nghìn tiền vạn, vậy mà sao cứ rủ nhau đánh hoài đánh mãi, khi nào cũng có người đánh, xen lẫn nhau vòng trong vòng ngoài trong ba ngày tết, thì người bàng phố có bao nhiêu tiền cũng chia vào quây cờ mà hết, đến sang giêng hai, thì lại bọn nhà quê lại thích đánh quây cờ vì nghĩ rằng năm bảy xu một đôi hào mà may ra có thể chúng được món đồ có ích lợi đáng giá sáu bảy đồng bạc.

Các chú Khách bày ra cái đánh quây cờ, thiệt là khéo toan tính và dễ được cái ý muốn của người ta biết được cái sở thích của người ta bày ra có bạc cách ấy chẳng ai cho là cờ bạc, song « nước chảy lo lo không bao bằng lỗ mỏi » lỗi tục ngữ ấy thật đã hiển nhiên. Nhưng người thua cờ bạc khi thua một đôi chục đồng thì có lẽ biết là tổn rồi thì thôi, chớ như nam bảy xu một đôi hào có thua hết cũng chẳng là bao nhiêu, thế mà cứ nay đôi ba hào, mai dăm bảy xu, « Nhứt nhật nhứt tiền thành thiên tiền » thì thật là một điều rất hại cho phần nhiều dân sự.

Mong rằng cuộc quây cờ này sớm được cấm tuyệt, thì cái bệnh-phiến cho nhân-dân xứ này tôn kém, kẻo cả những bọn đánh quây cờ phần nhiều là những kẻ vô nghề nghiệp, mà nếu như chúng nó tụ ra sở đại bạc thì là chúng nó sinh ra trộm cắp là dẫn tiền hại của nhơn dân.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Cướp cướp ! — Hồi 2 giờ sáng chủ nhật 14 mars, nhà thầy thông kia ở gần ga lớn bị mất cướp rất tổn hại mà người lại bị thương.

Sự là tác bấy giờ bà mẹ nghe động phía bên bờ, vén mở cửa ra xem, thì thấy một lũ cướp đã xô vào : đứa thì chụp bà ta xuống đánh đập, đứa thì xông vào nhà rọi đèn lên khuân đồ và bắn nát một cái tủ quơ quét gần hết cả quần áo, hàng lụa nhét đầy một cái gai, thu thoát.

Khi hàng xóm nghe hiệu có nhiều người đến tiếp thì bọn chúng chạy lưng chừng cự rồi lắm, không ai làm đến gần. Có mấy người mạnh bạo đối địch với chúng mặt hồi, hai tên đánh nhau nhiều kẻ bị vết, nhưng vì bên tiếp cứu trong tay không sẵn khí giới, nên không bắt được đứa cướp nào, chỉ có một thằng vác bao đồ bị người kia đến ngách choàng cho một cái vào lưng nặng quá, phải quăng cả gói mà trốn, nhưng sau bọn nó lại đến đánh lấy gói ấy vào đi, và người kia thấy thế cô, nên cũng không dám theo đuổi.

Bọn cướp nầy cả thảy đều được 8 đứa trong dịp mạnh mẽ lắm, có hai thằng bôi mỡ và mỡ-hóng, khi bàng đèn trông đen, nhoáng cả mình.

Chúng đào hai lỗ ngạch chưa xong, thì định luồn vào nhà, vừa chủ nhà mở cửa nên chúng ta theo. Chúng thông trong yêm chủ nhà có lẽ giấy bạc, nên chúng đang tay cất đặt cả yêm làm cho mũi đao sượt vào đá chảy máu đầm đề, thực là nguy hiểm.

Cũng tối hôm đó [illegible] hơn với hai thằng đồng, còn bà chủ thì bị chúng đánh bầm cả thân thể. May cũng nhờ có người tiếp cứu, tuy là không bắt được đứa nào, mà cũng làm cho chúng thất thế, nên phải lấy non có bấy nhiêu mà chuẩn, chứ nếu trễ ra lấy một chặp nữa, nó còn vơ quơ, mà e tình mạng nhà chủ cũng khó toàn.

Trong đám tiếp cứu có một chàng bị đánh hai lần thộ : là tội nghiệp, nguyên là anh ta chạy đến bị cướp vụt cho một gậy bổ đầu, trở về rồi lại bị người cha đương vội vàng rước tới, tưởng con mình là kẻ cướp, bèn đánh luôn cho mấy gậy, mới đến khi nghe con kêu lên mới hay sự đánh lầm, khiến cho chàng ta bèm lấy phải một trận đòn khá nặng.

QUẢNG-NAM

Cái hại về sức « quan tham già ». — Ít lâu nay về hạt tỉnh Quảng-nam, thường có các viên chuyên môn tá ay về sở xe lửa, hoặc sở thầy-cơ, hoặc sở công-chính, tục thường tôn gọi là quan tham, người thì đi nhằm đường đồn hỏa-xa, người thì nhằm đường đắp thủy nhập đồng, người thì nhằm làm cầu, đào sông, khắp cả các hạt thượng du, trung-du và hạ du, tỉnh Quảng-nam đều có. Các viên ấy đi tới đâu, dân sự đều kính trọng tôn là quan cả, vì vậy nên có nhiều kẻ du-đảng, nhân thế cũng giả danh là « quan tham » để đi lừa các nhà lương dân. Hiện có hai người ăn bận đồ ân-phục cực kỳ sang trọng, cũng có đem đủ đồ đạc và có hai người ăn bận theo lối làm sai để đi theo, đi đâu như thế ông tham đi nhằm đường vậy, rồi đi lần về mấy hạt mà các ông tham thật chưa đi nhằm tới, nhưng không có bộ hầu nhằm (niveau) lại lẽ, một bàn chụp bóng để giả đi nhằm đường hỏa-xa, rồi dùng chước gian dối để dọa mà kiếm tiền của mấy người nhà quê, nào là nhằm đường về nhà, nhà mình nhằm đường về nhà, vô vườn ruộng, để họ lo lót mà kiếm tiền, nào là giá kỷ cần mua tiền, nào là mua chịu, lại có khi mượn cả xe và ngựa rồi đi luôn, đi tới đâu thì làm mỗi kế khác. Đã đành mấy người ở miền quê mùa làm đã đành, chớ như những người đành già trong các hạt cũng làm cả, gặp mặt thì cơm rượu đãi đằng, nào là mượn xe mượn ngựa và mượn được cả tinh lộ để kéo xe, như vậy thiệt là lấy làm lạ lắm, thì ra chẳng chỉ lấy mấy câu tiếng tây tiếng nhăng để nạt người không hiểu.

Mới hôm vừa rồi đây, thấy có hai bốn người chợ ở bến đò, chở xe ô-tô nào đi qua sông hầm lại, đã có ý tìm kiếm người nào đó, nhưng không tìm được, tối ra mới biết là đi tìm quan tham già để đòi tiền. Họ thuật chuyện lại rằng duyên tháng trước quan tham già đi nhằm đường trên ngoài, và ở trọ một nhà kia ít bữa, rồi bà chủ nhà giàu kia gả cho một người con gái, ở đã ba được vài tháng, rồi ỷ hiệp tâm đầu, mới đây cách bảy, làm bộ đi quan tham già ở có đem một mặt mũi nữ-trang của mẹ vợ và bà con vợ đáng giá hơn 200 đồng, đem ra Hàn để bán, và một mảnh tiền của bà con mượn mua đồ giảm từng đáng 100 đồng, ai ngờ đi luôn mấy hôm mà không về. Bà thấm thì họ nói lên ấy đi phiên họ như cách ấy đi khắp, nên nay anh em họ phải ra đón xe ô-tô đề bắt.

Cứ như lời bọn ấy nói, thì tên đi lừa ấy người độ 20 tuổi, người thấp bé, nước da trắng, mặt ngắn, mà lỗ mũi cao, cái miệng tém-tém, nước áo auvers màu xám, sắc xanh, cổ cột cờ ra vành xanh, quần trắng, đầy vợ nỉ đen lánh, mũ đen hoặc mũ trắng, đeo kính đen gọng đồi-mồi, vậy nhơn tiện nói để bà con biết mà phòng.

Ước ao xin quan trên cho đi một nã, để trị tội cho chừa, là nhơn dân được nhờ lắm.

H. lai cảo

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Con ghẻ lấy chồng, cha giận thất cổ. — Thấy sự đời mà ngao ngán cho cuộc đời, vì người nay được theo buổi văn-minh chút ít, đã chẳng kể đến việc quấy của mình, như bỏ trong nhà đánh đổ việc sang-thường, sự người làm ngay phép luật.

Bởi vậy nhiều kẻ khiếp nhược giả-man làm đổi phong bại tục, không biết mình là phận làm người, cha chồng lấy nàng dâu, cha ghẻ lấy con ghẻ mẹ vợ lấy chàng rể : bà con trở lại hòa dâm : lắm cho sang thường đảo ngược, vân thế làm xoay, chẳng sợ xấu cho mình, đành để cho miệng thế cười chê miễn làm đặng sái sở vọng của người muốn là hơn sự xấu.

Mới đây có một đứa, làm đặng cha ghẻ một người con gái kia, rồi trở lòng thâm thù lấy con ghẻ của chàng rồi giận vợ mà tự ải.

Tại làng Tân-thiều, có tên Hiền, vợ khuất sớm, sau mới định hòa với nàng Cho là vợ sau, thị Cho có một đứa con riêng, (con gà) tên Hiền ở với thị Cho đặng sáu bảy năm trời, để đặng hai đứa con, mà chàng Hiền thấy đứa con riêng của chàng là thị Tiền tuổi đã đúng cập kê. Hiền quyến dụ con ghẻ chàng mà deo đảo tư lý. vợ chàng hay điều chàng tìm lối đạo nhiều khi vợ chàng khuyên lơn, mà chàng chẳng hề bỏ thói gái-man có khi chàng ta bị vợ và cha mẹ chàng rầy, chàng nhảy xuống sông trầm mình và tự vẫn, thị Cho thấy chồng đa mang những lối thú cầm, nàng đành tai điếc mắt chăm để cho chàng mặc sức đội lốt mang sừng, đến khi đứa con ghẻ chàng đã đề đặng một đứa con nay hai tuổi.

Nay sự tình vỡ lở ra, miệng thế mỉa kẻ cười chê, vợ chàng tính già đứa con gái của nàng là thị Tiền cho người khác, tên Hiền chẳng hàng lòng cho vợ gả. Hiền dùng gả, còn cái lời ỷ, chàng sẽ ra nghề ell (tự vẫn) mà chết, thị Cho tự quyết một lòng gả thị Tiền mà thôi, không có bỏ qua như lúc trước, thị Cho nói với Hiền con của mình là chân ngoại tôi đó mình có thương thời bắt lại, con tôi quyết gả mà thôi.

Tên Hiền tối lại thỏ thẻ với người kia bà con của chàng (là con ghẻ) mà mấy quyết gả, đi mà tính lẽ nào ? — bấy lâu nhờ ơi nghe lời cha, nay mẹ tôi gả lối phải tuân theo thôi mình, con đó mình bắt lại, để tôi kiếm chỗ nương thân.

Than ôi ! mẹ nó nói vậy tưởng con nó tình, sau vợ lớn tính quyết hẳn, vợ nhỏ nghe theo !

Chàng Hiền nổi giận vợ, nỗi phiền người tình, mới mượn dây oan-nghiệt mà trả sạch nợ trần chứ sống làm chi. nên chàng Hiền lấy dây ra miếu đình làng Tân-thiều mà trả sạch nợ trần

Làng xóm hay ra hỏi ra mới chàng giận vợ phiền con mà tự ải.

Than ôi ! cho phong hóa của ta thiệt nhiều điều tổn hại, người như Hiền đây, chẳng biết nhục vinh !

C. L. B.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 18 Mars 1926
ĐẠI PHÁ ÍT SĨ
Tích này mới soạn ra, xưa nay chưa từng diễn đến qua. Rất là buồn cười và vui thú. Quần áo mặc theo lối mới. Diễn theo như bản đánh ítai, những mũ mão soạn rất là công phu. Đủ cả hỷ nộ ai-lạc. Xin giữ chỗ ngồi trước, có bán vé trước lối thứ ba.

Tối thứ sáu 19 Mars 1926
TRÍCH PHỤ HÀM OAN
(Sử tích Trương-sinh)
3006

MỘT DỊP HIẾM CÓ

Giảm giá 20 %

Bánh xe cao-su (săm, lốp) bánh sắt, địp, chục, rayons, jantes, aluminium, và các đồ phụ tùng để làm xe cao-su.

Hàng thực tốt
giá thực rẻ

Qui-khách chiếu cố-xin mời đến hiệu ĐỨC-LONG, 90, phố Mã-Mây, Hanoi
3041

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền : 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền : 0$80

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3000

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất mau, khi huyết suy yếu thần thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra ốm phải làm cho hay ho vài uống thuốc này rất để, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ ! Bài thuốc này có hội-đồng của quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết
3001 MÁU BÒ 1140

Rượu bổ-đào
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tên Nội-các phụng lời chỉ phê rằng :
Chiếu nay đại diện phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã lâu nay dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị giới cho qui được phòng chế-ông để tỏ thành-ý.
Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! Giá bán rất rẻ 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Bởi vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư tờ báo này.
3001

Sở Bưu-Điện phô hàng Bố

Ngày nào cũng mở cửa làm việc để tiếp quý-khách có việc giao dịch về Bưu-Điện như :
Lĩnh hay mua các mandats.
Gửi recommandée.
Bán tem và giấy tin-chỉ.
Lúc nào cũng có người thừa-tiếp, công việc làm rất mau chóng.
Postes Recette auxiliaire
Hanoi B
3.051

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU :
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rét mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.
Mau mau kẻo hết hàng tốt
3016

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cúu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

CÓ BÁN ĐỦ VẢI TRẮNG RẤT NHIỀU

GIÁ MẤY THỨ HÀNG

Torchon rondelette, hoa đỏ, khổ 60 c/m.	*Một tấm 12 cái :*	**80** fr. 00
Baliste de fil pur, khổ 80 c/m	*Một thước :*	**18** fr. 00
Forte finette blanche để may quần áo con nít, khổ 80 c/m	*Một thước :*	**10** fr. 00
Toile pur fil, dùng để trải giường, khổ 240 c/m.	*Một thước :*	50, 45, **40** fr. 00
Crelonne forte écrue, khổ 90 c/m. . .	*Một thước :*	**7** fr. 50
Khăn bông trắng, có gạch đỏ, 85×45. .	*Nửa tá :*	**30** fr. 00
Nansouk rất đẹp, 100 c/m.	*Một thước :*	**6** fr. 50
Cũng hạng ấy, 80 c/m	*Một thước :*	**5** fr. 25

Có đủ các thứ mành-mành, màn cửa rất nhã.

3005

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một lọ sáu cachets

3009

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho ; hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. - Mua báo thì tính từ ngày hoặc mùng một tháng tây trở đi cho suốt.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là :

Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, vân vân...

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá : 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm vừa dần bà ở cữ . . . . . Một lít :* **2$40**

Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai :* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai :* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai :* **1,25**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai :* **0,50**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3003

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE

PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam,

Kiến hiệu lạ thường **Không sốt**

Để lâu không hỏng **Rẻ tiền**

Giá một lọ có cả ống nhỏ rọt. . . . . **0$90**

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI :

PHARMACIE CHASSAGNE

59, RUE PAUL-BERT, HANOI

3002

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng :

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì. Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là :

Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán : 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Ba-chuông, Hanoi

3001

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đằng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE :

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

3010

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu dầu nai)

Thuốc này thực đáng làm nổi danh tiếng cho người bào-chế ra, vì hiện đã dùng khắp trong các nhà thương và các nhà nuôi người ốm ở bên nước Đại-pháp. Thuốc này ngày nay ai ai cũng đã biết tiếng, mà lấy làm quí-hóa, lấy làm tin dùng, vì là một thứ thuốc có giá-trị đặc-biệt. Hãy xin kể các thứ bệnh mà thuốc này có thể chữa khỏi : bệnh suy nhược của tuổi ông, đàn bà ; bệnh thờ thẩn của con gái đến thì ; bệnh yếu đuối trong khi thai nghén, trong khi có sữa cho con bú ; bệnh mệt nhọc quá về sự làm ăn, bệnh ngơ ngẩn, bệnh đau lưng, đặt gân, vân vân.

Chỉ dùng vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu dầu nai) thì các bệnh ấy thuyên khỏi.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$30

3031

Sang Lào có hai ngày

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHÚ

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI

Vinh cứ thứ sáu (sau khi xe lửa đêm Hanoi tới) chạy lên Napé ngủ, sáng hôm sau đi đến Thakhek đáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

LƯỢT VỀ

Thakhek sáng sớm thứ hai chạy đến Napé ngủ, sáng hôm sau tới Vinh đáp tàu đêm về Hanoi

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi xin đánh giây-thép cho biết trước hai mươi bốn giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tốt đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.

Hạng ta đi. . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghệ lưng ngày nào cũng có xe chạy. xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép : PHAMVANPHI, Vinh, Đông-hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé

3013

SÂM-BANH CỔ TRẮNG

Duc de Brémont

Rượu ngon

GIÁ RẺ

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đông-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom-Penh.

3007

Bệnh huyết suy dân-bà thường mắc phải nhiều lắm. Ấy cũng bởi bệnh huyết suy mà sinh ra lắt bao chứng nọ tật kia làm cho dân bà con gái cực khổ cả đời.

Vì vậy từ lâu dân-bà con gái lại phải dùng thuốc làm cho khí huyết được chong sạch luôn luôn, và bổ dưỡng lấy sức khỏe của mình.

Trong các vị thuốc thật là hiệu nghiệm về bệnh ấy, thì không gì bằng thuốc Pilules-Pink, cả hoàn chế hợp với khí chất đàn bà lắm. Thuốc Pilules Pink có những công hiệu làm cho máu tốt, như là sinh huyết và bổ cân. Vì thuốc ấy, đã không mãnh-liệt quá, mà lại phù trì bồi bổ các cơ thể yếu đuối, làm cho vận-động luôn.

Thuốc Pilules Pink thường dùng để sửa bệnh huyết suy, bệnh xanh-bủng, bệnh yếu-gầy, bệnh suy-nhược, bệnh rau gầy, bệnh tinh thần nó quyện, nhất là bệnh không ngủ, bệnh tiêu-hóa không điều hòa và bệnh ăn không ngon cơm.

Thuốc PILULES PINK bán ở các nhà thuốc nào cũng có bán.

PILULES PINK POUR PERSONNES PÂLES

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Có những chỉ-dụ sau này chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt quyền lợi : 21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900, 4 Janvier 1920, 13 Janvier 1921, 19 Jannier 1922, 17 Janvier 1923, 10 Janvier 1924, 16 Janvier 1925, 10 Juillet 1925 và 11 Décembre 1925.

Tư bản dự định : Francs **72.000.000**

Tư bản nộp rồi : » **68.400.000**

Quỹ công nhoản dự-bị ngân ngày 30 Juin 1294 : » **84.089.020**

Chánh quán tại : Paris (VIIIe), 96, Boulevard Haussmann

Chánh trị-sự : M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra, hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hougay (Société française des Charbonnages du Tonkin).

Phó trị-sự : M. STANISLAS SIMON, trị-sự công-ty Điện-Việt Thiết-lộ.

Tổng chủ nhiệm : M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

Các chi quán :

Tại Đông-Pháp :	Nam-kỳ : SAIGON.
	Trung-kỳ : TOURANE
	Bắc-kỳ : HAIPHONG, HANOI.
	Cao-mên : PNOM-PENH, BATTAMBANG.
	Quảng-châu-loan : FORT-BAYARD.
Tại Vân-Nam :	MÔNG-TỬ, VÂN-NAM-PHỦ.
Tại Tiêm-La	BANGKOK.
Tại Anh thuộc-địa :	SINGAPORE.
Tại Trung-Hoa :	BẮC-KINH, THƯỢNG-HẢI, THIÊN-TÂN, QUẢNG-ĐÔNG, HƯƠNGCẢNG, HANKÉOU.
Tại Phi-châu :	DJIBOUTI.
Tại Tân-thế-giới :	NOUMÉA.
Tại Tahiti quần-đảo :	PAPEETE.
ETABLISSEMENTS FRANÇAIS DE L'INDE :	PONDICHÉRY.

Hiện viết tắt để gửi điện-tín : INDOCHINE.

3048

7046

Imp. du Trung-Bắc Tân-Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN